

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

LECKÖ SLOTT. - FOTO. G. EWALD, ALINGSÅS.

23:DJE ÅRG.

DEN 14 MAJ 1922

N:o 33

foto. Jager, Sölm.

Kliché. Sjöberg, Gbg.

V. Lundström

August Zinggrej

Under förutsättning av k. m:ts sanktion av det av riksdagen för dess del antagna förslaget till lag om folkomröstning angående rusdrycksförbud skall under detta år genom sådan allmän folkomröstning, som i 49 mom. 2 regeringsformen omförmåles, folkets mening inhämtas angående införandet av fullständigt rusdrycksförbud. Den, som önskar, att en lag om fullständigt rusdrycksförbud i riket, måtte antagas, röstar därvid ja; den, som icke önskar detta, röstar nej. Med fullständigt rusdrycksförbud förstås i detta sammanhang förbud mot att framställa, innehava, införa eller överlåta dryck, som innehåller mer än $2\frac{1}{4}$ viktprocent alkohol, med mindre det äger rum för vetenskapligt, medicinskt, farmaceutiskt, tekniskt eller industriellt ändamål. Rätt att deltaga i omröstningen tillkommer en var, som är röstberättigad vid val till riksdagens andra kammare. Omröstningsdistrikt och valförrättare skola vara de samma som vid nyssnämnda val och röstningen äga rum i hela riket på en och samma sön- eller haldag, som av konungen bestämmes. Omröstningen skall vara sluten och röstsedlarne avlämnas i valkuvert med "fönster", genom vilka ordföranden intrykker å den därigenom synliga baksidan av röstsedlarne en stämpel, innehållande bokstaven M, därest den röstande är man, och bokstaven K, därest den röstande är kvinna. Sammanräkningen av rösterna sker omedelbart efter omröstningens slut särskilt för av män och för av kvinnor avgivna röster och protokoll däröver skall, sedan det blivit uppläst och till riktigheten bestyrkt av ordföranden och två av de närvarande, insändas till länsstyrelsen, som därefter har att verkställa sammanräkning av de inom länet avgivna rösterna. Rörande rätt för ena maken att ingiva röstsedel för den andra, rätt att insända röstsedel direkt till länsstyrelse utan personlig inställelse och övriga ordningen vid omröstningen rörande förhållanden skall gälla motsvarande bestämmelser som vid andrakammarval.

Den sålunda förestående s. k. konsultativa omröstningen, som är den första i vårt land anställda, innebär icke i och för sig rusdrycksförbuds införande. Det tillkommer endast k. m:t och riksdagen att i den ordning, som för allmän civillag är stadgad, *besluta* därom. Men givetvis komma statsmakternas beslut i frågan att starkt påverka av omröstningens utfall.

Om intet oväntat inträffar, kommer denna folkomröstning att bli årets stora politiska tilldragelse i vårt land. Mycket tyder på, att lidelserna därvid komma att uppdrivas till större höjd än vid något hittills förrättat politiskt val. Vid ett möte i huvudstaden har striden redan börjat. Då det kan antagas, att de båda förkämpar för ja- och nej-röstande, som där stodo mot varandra, även i fortsättningen komma att spela framträdande roller i den meningskamp, som förestår, återgiva vi här deras bilder.

August Ljunggren är född i Södra Ljunga församling av Kronobergs län den 29 oktober 1874 samt son till hemmansägaren därstädes Sven Nilsson och hans maka Ingrid Greta Johannisdotter. Sina studier började han först sent, vid 17 års ålder, avlade mogenhetsexamen vid Nyköpings högre allmänna läroverk 1897 och tillbragte därefter ett år vid Uppsala universitet, varunder han samtidigt genomgick folkskollärareseminarium. Efter en tids tjänstgöring vid Linköpings folkskola fortsatte Ljunggren sina studier i Lund, där han avlade filosofie kandidatexamen år 1900. Följande år vann han anställning vid Stockholms folkskolor, där han från år 1903 var ordinarie lärare inom Kungsholmens församling, från vilken tjänst han emellertid avgick år 1909 för att helt ägna sig åt nykterhetsarbetet.

Åt detta hade Ljunggren redan från tidiga år ägnat

sig och därvid lagt i dagen synnerlig energi och en mindre vanlig organisationsförmåga. Av den nykterhetsorganisation — Templarorden — vartill han anslutit sig, hade han redan 1902 invalts i verkställande rådet och 1908 även korats till ordenschef, i vilken egenskap han kvarstod jämväl följande år. Vidare anlätades han från 1904 som ordförande i Stockholms nykterhetsfolks centralförsamling och har likaledes i många år haft säte i den samlade svenska nykterhetsrörelsens riksrepresentation: Sveriges nykterhets-sällskaps representantförsamling. Sin betydelsefullaste verksamhet i nykterhetsrörelsens tjänst har han emellertid utövat som direktör i centralförbundet för nykterhetsundervisning 1903–19. Bland annat organiserade han de nykterhetskurser runt om i landet, vilka med sina till några dagar sammanförda, i allmänhet synnerligen fullödig föreläsningar till belysning av alkoholspörmålets olika sidor utövat ett icke ringa inflytande på den allmänna uppfattningen av hithörande frågor. Vidare ävägbragte han en förmedling av nykterhetsföreläsningar, som fyllde ett mångenstädes starkt känt behov, samt utgav tidskriften *Tirfing*, vari allehanda till nykterhetsundervisningen hörande spörmål belystes. Genom dessa insatser har Ljunggren förvärvat sig varaktiga anspråk på ett aktat rum i den svenska nykterhetsrörelsens hävd.

För övrigt fann Ljunggren tid att vara verksam även på andra områden av det offentliga livet. Han var med bland stiftarne av Centralförbundet för socialt arbete och hade de första åren av dettas tillvaro säte i dess styrelse. Till sin politiska åskådning frisinnad nedlade han ett uppskattat arbete som ledamot av Stockholms frisinnade valmansförbunds centralstyrelse och arbetsutskott. Av huvudstadens frisinnade invaldes han 1910 vid den 40-gradiga röstskalans införande i Stockholms stadsfullmäktige och fortrif att där hava säte, så länge han kvarstannade på platsen. Vid förstakammarupplösningen 1911 gävo de frisinnade i födelsehänet landsting honom en plats på Kronobergsbänken i Första kammaren, en plats, som han sedan dess alljämt förstätt bevara, även sedan Kronobergsbänken förenats med Hallandsbänken. I riksdagen har han spelat en betydande roll som organisatör av den nykterhetsvänliga riksdagsmannagruppen samt haft säte i konstitutionsutskottet. I nykterhetspolitiskt hänseende har han städe intagit en utpräglat radikal ståndpunkt utan villighet till kompromisser ens i fall, då dessa åtminstone för ögonblicket synt giva större fördelar än en fortsatt kamp för tidigare uppställda, mera vittgående mål. Vid den stora försäljningsreformens genomförande vid 1917 års riksdag var sålunda han jämte hans broder, redaktör Elof Ljunggren i Örebro, de främsta förkämparna in i det sista för återremiss av det segrande sammanjämningsförslaget till räddandet av det gamla krav på folkomröstningar i kommunerna om lokalt rusdrycksförbud ("lokalt veto"), som då ännu hade full aktualitet, men efter införandet av lika kommunal rösträtt alltmera trängts i bakgrunden.

År 1920 övertog Ljunggren utgivandet av *Esksluta Kuriren*, men återvände snart till huvudstaden. I den förestående propagandan för rusdrycksförbudet kommer huvudbördan av förbudsanhängarnes organiserande säkerligen att vila på honom.

Anders Vilhelm Lundstedt är född i Göteborg den 11 september 1882. Föräldrarna voro kassören Heribert Lundstedt och hans maka Emelie Pettersson. Efter att ha avlagt mogenhetsexamen vid Göteborgs högre latinläroverk 1900 arbetade han först någon tid som elev på apotek, men fortsatte snart sina studier vid Göteborgs högskola, där han i december 1901 avlade juridisk-filosofisk examen. Han begav sig nu

till Lund, där han 1903 var färdig med hovrättsexamen och redan följande år vart juris utriusque kandidat, vilket visst var ett examensrekord. Nu följde åtskilliga års verksamhet som biträde åt domhavande i olika domsagor i avvaktan på uppnående av tingsmyndighet, varunder han emellertid fortsatte sina studier, så att han år 1908 på en gång kunde avlägga juris utriusque licentiatexamen och disputerade för juris doktorsgrad, vilket skedde på en civilrättslig avhandling om avtal angående prestation till tredje man. Följande år blev han både promoverad till juris doktor och förordnad till docent i civilrätt vid Lunds universitet, där han de närmast följande åren upprätthöll undervisningen dels i processrätt (1909—11), dels i straffrätt under senare delen av vårterminen 1912. Samtidigt speciminerade han genom avhandlingar om "Gränserna i subjektivt hänseende för civildomens rättskraft" samt "Om biintervention" för den lediga professuren i processrätt i Uppsala, till vilken han uppfördes på andra förslagsrummet 1912. Omedelbart därefter anmälde han sig som sökande till de båda lediga professorerna darsammastades i civilrätt och utnämndes år 1914 till innehavare av den av dessa, som därjämte omfattade ämnet romersk rätt och medförde undervisningsskyldighet i obligationsrätt. Redan samma år lät Lundstedt tala om sig som en stridbar man genom sin förklaring över de av docenten H. Wikander avgivna besvär över Uppsalakonsistoriets beslut angående den andra lediga civilrättsliga professuren, av vilken hans socialdemokratiska partivän, sedermera statsrådet Osten Undén år 1917 blev innehavare. Följande år kom så hans temperamentsfulla inlägg med anledning av Svea hovrätts utslag i det s. k. förräderimålet mot Ivan Oljelund, Z. Höglund och Erik Hedén. Även sedermera har han gärna spetsat sin panna i befodringsfrågor, stundom har man kanske tyckt med onödig skärpa, och icke utan obefogat partitagande. På nykterhetspolitikens fält uppträdde han först 1913 som av den stora nykterhetskommittén

14 Maj 1922 Lösnummer 35 öre
HVAR 8 DAG
 • ILLUSTR. • • MAGASIN •

OMSLAGSVIGNETT TILL FÖRELIGGANDE N:R 33.

I mörkbrun dubbeltonsfärg.
 Den norska skådespelelskan fröken Gertrude Egede-Nissen, efter en porträttstudie av Aage Remfeldt, Kristiania. Kliché: Gota, Öbz.

Efter porträtt.

Kliché: Aug. Sjöbergs Klichéanst., Gbg

FRU MARIANNE EKMAN,
 född Klingspor.
 50 år 29 april.

tillkallad sakkunnig för utredning av frågan, huruvida staten borde giva ersättning till rusdrycksförsäljare i anledning av den förlust, som de kunna lida genom den föreslagna försäljningsförordningens införande, en fråga, som han besvarade ur rättssynpunkt nekande, men ur billighetssynpunkt jakande. Dessutom biträdde han nykterhetskommittén vid utarbetande av vissa dess lagförslag. Men mot förbudsagstiftningen uppträdde han avvisande först och främst genom sitt år 1920 hållna föredrag om förbudsfrågan ur rättslig synpunkt, som utmynnade i slutsatsen: "Genom lagstiftning bör rättskulturen upprätthållas och icke undergrävas", ett föredrag, märkligt framfört allt därigenom, att han däri söker fota förbudsmotståndet på rättsfilosofiska grunder, vilka han i anslutning till prof. Axel Hägerström i Uppsala, men under skarp, det kan tyckas över hövan skarp polemik mot prof. Thyrén i Lund rent teoretiskt utvecklat i den principinledning till sina "Föreläsningar över valda delar av obligationsrätten", som han också utände år 1920 och som han i år kompletterat med en uppsats "Till frågan om rätten och samhället". Det stöd förbudsmotståndarna erhållit genom denna teoretiska grundläggning skall icke underskattas, även om flertalet av dem, som komma att besvara omröstningsfrågan med nej, sannolikt komma att låta bestämma sig av mindre subtila och mera praktiskt till hands liggande motiveringar. Hittills är Lundstedt den enda talare, som i större omfattning med framgång börjat verka till förmån för den ståndpunkt som intages av F. F. U. F. — "Föreningen för folknykterhet utan förbud".

Fröken Marianne Ekman, maka till landshövdingen i Skaraborgs län, Axel Ekman, föddes den 29 april på fideikommiss-egendomen Grönland i Åsbo socken, Östergötland, såsom dotter till sedermera hovmarskalken greve Philip Klingspor och hans maka, född Sjögreen. Sedan 1895 gift med dåvarande disponenten för A.-B. Finspongs styckebruk, Axel Ekman, vilkens betydande, mångåriga

Fortf. å sid. 527.

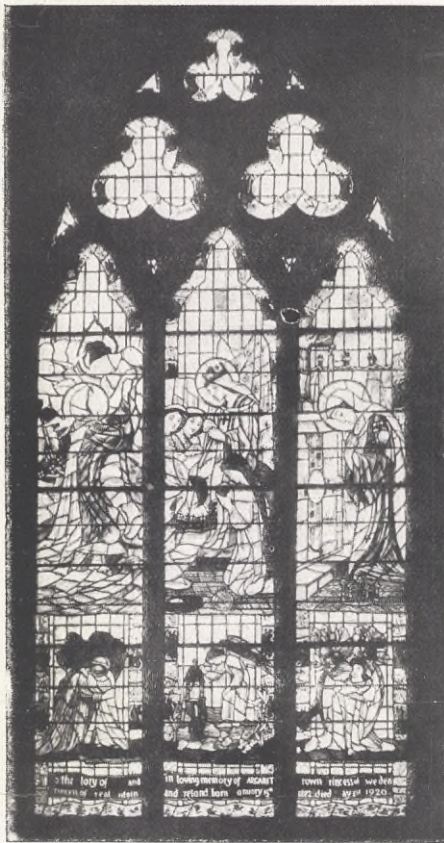

Foto. Holmér, Stockholm. Klische: Sjöberg, Gbg.
MINNESFÖNSTER ÖVER KRONPRINSESSAN MARGARETA i Engelska kyrkan i Stockholm.

Nedre bilden:
 DEN ENGELSKA BISKOPEN BURY (1) och engelske pastorn i Stockholm REV. WILLIAMS (2) med kören utanför engelska kyrkan. Pressfoto. Klische: Sjöberg, Gbg.

T. h.:

KRISTUSKLOCKAN, en av de tre stora klockorna till Högalderskyrkan i Stockholm, färdig-gjuten.

Text å sid. 523.

Till minne av kronprinsessan Margareta har i Engelska kyrkan i Stockholm blivit uppsatt ett minnesfönster som den 1 maj, tvåårsdagen av furstinnans död, högtidligen invigdes i närvaro av kronprinsen med prinsessan Ingrid och prins Bertil samt prinsessorna Ingeborg och Margareta. Bland övriga närvarande märktes engelska legationens samtliga medlemmar med minister Barclay i spetsen och för övrigt var det lilla vackra tempel till sista plats fyllt av en andäktig menighet.

Framför altaret officierade engelske biskopen över Nord- och central-Europa, H.

Bury, engelske pastorn, rev. Williams, ärkebiskop

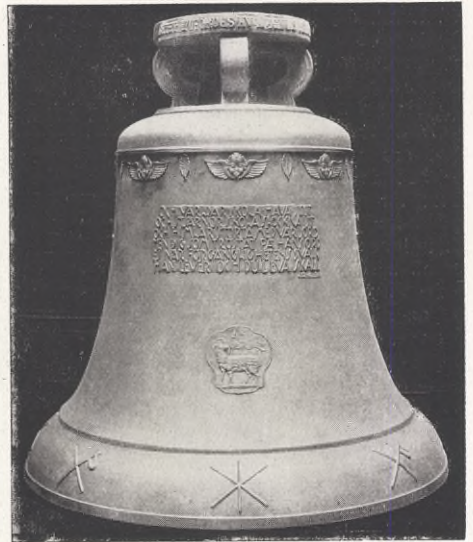

Foto. Rahm, Stockholm.

Klische: Sjöberg, Gbg.

Foto. Anérte, Strömstad.

Klische: Sjöberg, Gbg.

100-ÅRING. Fru H. W. Dahlblom i Strömstad, 100 år den 22 april. Text å sid. 527.

Nathan Söderblom och pastor primarius, doktor Nils Widner.

Efteråt följde en kort predikan av biskop Bury. Den utomordentligt vackra och stämningsfulla högtidligheten avslutades med en hymn.

Under dagens lopp nedlades vid kistan i Storkyrkan en överväldigande mängd kransar och blommor och stora människoskaror defilerade i en jämn ström där förbi under hela den tid kyrkan hölls öppen för allmänheten.

Det i engelska Forts. å sid. 523.

Fot. v. Holmén, Sthlm. Klisché: Sjöberg, Gbg.
TILL SVENSKA DAGBLADETS 25-ÅRSJUBILEUM. Tidningens
 huvudredaktör, d:r He mer Key (t.v.), ekonomischef Gustaf Grön-
 fors samt dess redaktionsbyggnad vid Karduansmakaregatan, vid
 vilken tidningen dessutom äger och disponerar den stora hön-
 fastigheten och ytterligare en byggnad vid Jacobsgatan.

F. Holmén, Sthlm. Klisché: Sjöberg, Gbg.
FRÅN UNGERSKA KONSTUTSTÄLLNINGEN I STOCKHOLM.
 En av de mest uppmärksammade målningarne: "Ung flicka" av
 Ernő v. Bélu Vörös, tillhörig Ungerska Konstmuseet. Text å sid. 523.

Den 2 maj 1897 utkom efter det första tidningsbolagets omgestaltning
 första numret av nuvarande *Svenska Dagbladet*, under årens lopp vordet
 en av huvudstadens och vårt lands kvantitativt som kvalitativt allra främ-
 sta dagliga tidningar. — Den startades med d:r *Helmer Key* som che-
 redaktör och — några år senare — direktör *Gustaf Grönfors* som ekono-
 mischef och under den ledningen har *Svenska Dagbladet* blivit vad den är,
 Forts. å sid. 528.

"ULLA WINBLAD", *Einar Nermans* första och påtagligt efterföljansvärda skulptur.
 Foto. Ellquist, Stockholm. — Nederst: DELTAGARE I BYGGMÄSTAREKURSEN I STOCK-
 HOLM under Byggnadsmässan. Deltagare i kursen bese Tekniska Högskolan.
 (Foto. Holmén, Sthlm). — Klisché: Aug. Sjöbergs Klischeanst., Gbg. — Text å sid. 523.

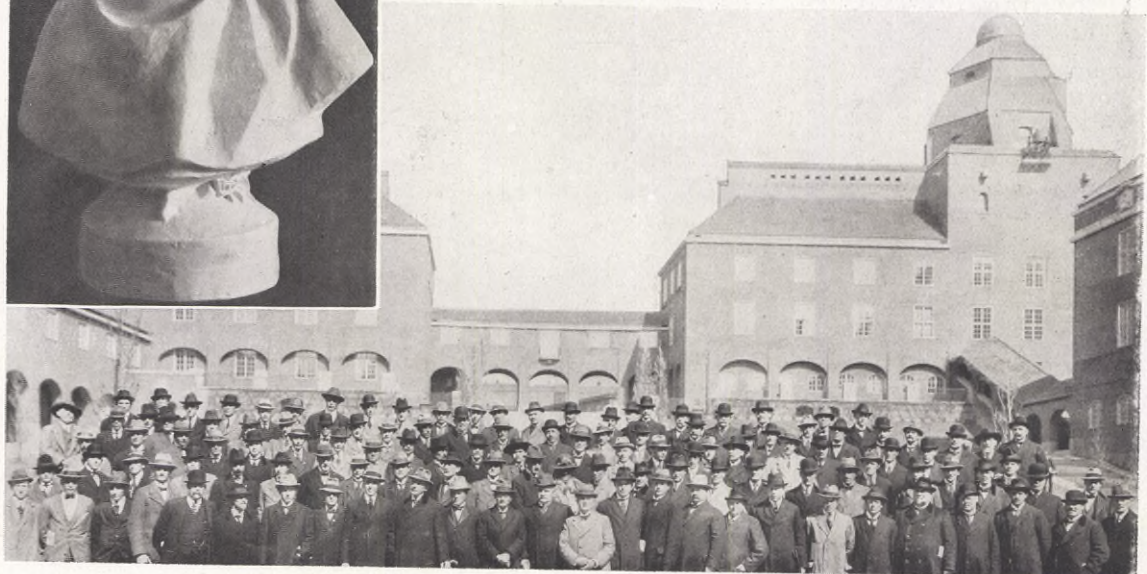
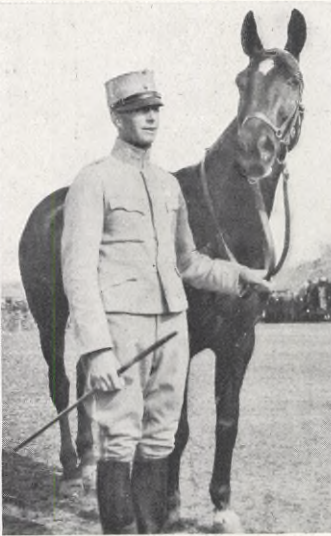

Foto. Johansson, Gbg.

Kliché: Sjöberg, Gbg.

Göteborgs fältrittklubb hade den 29 och 30 april på Kviberg anordnat tävlingar i prisridning och prishoppning. Tävlingsarna, som på söndagen gynrades av vackert väder, hade denna dag förmått samla en talrik publik. Bland pristagarne märktes kapten G. Kilman på Irving, 1:sta pristagare i såväl lättare prisridning som svårare prishoppning, löjtnant B. Sandström på Sabel, 1:sta pris i svårare prisridning, samt löjtnanten frih. O. Ramel på Go-On, 1:sta pris i fälttävlan.

Vidst. bilder: T. v. KAPTEN GUSTAF KILMAN på Irving 1:a pris i svårare prishoppning och lättare prisridning.

T. h. LÖJTNANTEN FRIHERRE O. RAMEL på Go-On, 1:a pris i fälttävlan.

Foto. Mattsson, Lund.

LUNDASTUDENTERNA UPPVAKTA IN CORPORE UNIVERSITETETS PROREKTOR den 1:e maj.

Vidst. bild: CIVILA GULDMEALJÖRER VID JÖNKÖPINGS REGEMENTE.

En mera ovanlig högtidlighet ägde den 29 april rum vid Jönköpings regemente, i det att dess chef, överste A. H. Steuch, då tilldelade tre av regementets i tjänst varande arbetare, skräddarmästarna A. Dolk och K. Dolk samt skomakaremästaren F. Sparr Patriotiska Sällskaps guldmedalj för 23 års tjänst.

Foto. Holmqvist, Jönköping.

Kliché: Sjöberg, Gbg.

I ha Fariars dag och Mormors dag, vi ha Hundens dag och Kattens dag, vi ha Symaskinens, Kaffepannans och Den svenska trumpetens dag. Men mitt i all tidens festyra är det inte mången, som tänker på den man, vars slösande fantasi och initiativkraft nationen har att tacka för festglädjen. I dag, då han åter kommit med ett nytt förslag till en Den svenska lyrikens dag, är det bara en enkel gård av rättvisa att nämna hans namn, direktör Fredrik Bergvall-Riddarsporre.

Den dag, som han föreslagit som Den svenska lyrikens dag, är den 20 juli, Mikael Björklids bröllopsdag. Avundsjuka poetstrar och kritikastrar ha naturligtvis opponerat sig mot det föreslagna datum. Men månne inte ändå deras glävs skall förstummas, när de tagit del av min enkla skildring från den unge diktarens bröllopsfest.

Det var på Stora Essingen, som den firades; fröken Jeanette Jönsson på Café Skeppet, som ville hålla bröllopet åt sin Amanda, hyrde en villa där den sommaren. Redan tre veckor i förväg skickade hon efter Susanna för att skura och feja. En fjärdedels skog, en halv äng och ett helt växthus plockades in i rummen, med blommor måste en diktare firas. Det bands en björk vid varje stolrygg och stacks en blomkvast i varje hål, själva brudstolen var en lund av palmer.

Kvällen förut skickades Susanna med en bit bröllopstårt till staden igen, hon skulle sköta kafé under högtidsdagarna. I stället kom fru Annette Andersson, född Jönsson, hon hade med sig sin förse-nade lysningspresent, en porträttförstoring av sin älskade man. När hon såg alla blommorna, grät hon och deklamerade vers. Hon talade hela kvällen om sitt bröllop och sin man och slutade att gråta först, när hon fram emot midnatt visade sin nya blåa underkjol, med sina fem uddar liknande en blålocka.

Den stora dagens morgon kommo baronessan Amalia och direktör Riddarsporre med båten. Direktören hade grammfonen med sig och såg käck och elegant ut i sin K. S. S.-mössa. Baronessan hade en stor eadeucologneflaska med konjak, som hon satte till munnen då och då, hon blev alltid så sjösjuk på båten.

Amanda måste börja klädas med detsamma de tre systrarna löpte beskäftiga i brudkammaren. Fröken Jeanette skulle frisera bruden, Annette göra i ordning brudkronan, baronessan talade om det sista societetsbröllopet.

— Att ni tog pastor Friberg, det var då för abderiskt. Han är ju mera för bourgeoisen. Har du tänkt på, Amanda — — har du märkt hans linne med någon krona, Jeanette?

— Lyckliga barn, fru Annette kysser den lilla runda bruden på pannan. Du blir också en poets maka. Tag väl vara på honom!

Fröken Jeanette nickar. — Ja, ja. Poeter äro inte så lätta att sköta. Amanda. Man har ju hört så mycket.

— Björklid är en ädling, säger baronessan. Han är inte som vissa andra.

— Är det Andersson du syftar på? Jag skall säga dig — — förråsten, om nu Andersson var en fruntimmerskarl. Rådde han kanske för att alla kvinnor blevo galna i honom? Det var inte som vissa andra.

— Snåljåpa. Jag tycker du kunde tagit en låda cigarrer med dig.

Men uppe på gavelrummet på vinden sitter direktör Riddarsporre svettig i skjortärmarna och lägger

patience med en grogg bredvid sig på bordet. Han är redan i det första stadiet, det, då han visslar svenska folkvisor; det är "Kristallen den fina" han visslar. Mikael Björklid står blek och högtidlig i brudgumsfracken och drar i byxorna för att få dem längre.

— Jaså, gamle skald, du skall gifta dig i dag, Vem kunde ana något sådant? Och den lilla runda Amanda, jag förstår verkligen inte, hur hon — — jag menar — — Knekten, nu fattas tian bara.

— Jag har nog tvekat ibland. Jag frågar mig ibland: skall en diktare inte leva ogift? Stendhal talar om fyra slag av kärlek, men nio slag av kyskhet. Och den nionde är musernas skänk till den ensamme diktaren.

— Esset, bravo. Hör du vad var det Lasse Stendahl sade?

— Levde Nietzsche inte ensam i sina alper? Levde Michelangelo inte ensam med sin marmor? Den som har blödaresjuka, får ju inte gifta sig. Men dikten är en blödaresjuka. Och Beethoven sedan.

— Hjärter dam. Mjuka tjänare, lilla frun, hon var välkommen.

— Men var Bach inte gift? Och Wagner? Behöver geniet inte ro i de yttre förhållandena för att kämpa sina inre strider? Den som har setat med Job på askan, den som har stått med Nero och sett Rom brinna, den som har läst alla böcker och kysst alla flickor, behöver den inte hemmets ro? Kanske börjar en ny skapareperiod nu. Vet du, det är, som börjar jag känna mig mera harmonisk nu. Jag tror jag är på väg att hitta den rätta tonen. Skönhetsens ton, som man skall spela, för att människorna skola kasta sina djurhamnar.

Direktören visslar "Hör du, unga Dora" och fuskar ett tag med korten. Mikael ruskar på sig, skjortan klibbar vid kroppen på honom. Så varmt och kvavt det är. Det är en timme till bröllopet än, det blir lagom till ett bad.

— Bad, säger direktören och får gåshud på kinderna. Det tar jag invärtes i stället. Skall du inte ha en grogg också? Bada i sjön, då får man ju baciller. Och så kallt sen.

Direktör Riddarsporre klunkar och börjar vissla: "Till Österland vill jag fara". Skalden Mikael tar en snutsig handduk och stiger tankfull nedför trapporna. De tre systrarnas skrikiga röster höras ända ut på gården, de hålla på och prova brudkronan.

Det osar vidbränt från en grannvilla, och vagorna skvalpa i solglittret, hela naturen är i bröllopsstämning. En halvstor pojke hängs på ett staket och följer intresserat den frackklädde diktarens rörelser. Men Mikael ser honom inte, han går i skapartankar. Ett drama födes någonstades inne i hans kranium.

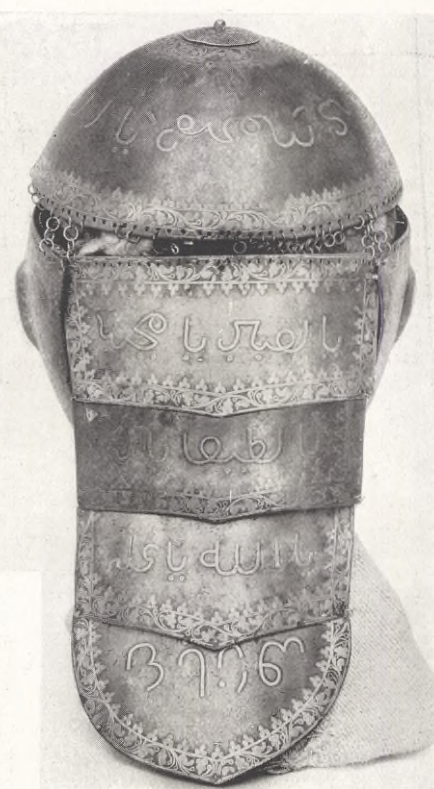
Det är bröllop, bruden håller på att klädas i brudgemaket, släkten är samlad omkring henne. Men i sin ensamnia kammare står brudgummen grubblande och mörk. Skall han binda sig för livet? Hör han inte till de rastlösa vandrarna, finns hemmets frid för honom? Han axlar sin kappa och smyger sin väg, ut på de stora vägarna. Bröllopsklockorna ringa, han hör klangen dö i fjärran.

Mikael börjar klä av sig på en enslig berghäll, medan den andra akten växer fram ur hans hjärnas töcken. Den övergivna fästmon sitter ensam i sin hydda och stirrar genom rutan, som stormregnet piskar på. Hon går till sin byrå, drar fram en brudslöja ur byrålådan och trycker den mot sina läppar, så går hon till fönstret igen och spanar. Var dväljs han väl, mannen, som tog hennes hjärta med sig på vandringen?

Vattnet fräser, som kastades en brinnande fackla i

Forts. å sid. 523.

Någon gång i början på 1800-talet förskaffade sig en vid Kungl. Livrustkammaren anställd restaurator en större privatsamling rustningsfragment genom att från de staten tillhöriga rustningar han hade i sin vård borttaga olika delar varvid han gick så finurligt till väga att tillgreppen först lång tid efteråt blevo upptäckta. Sannolikt var det i samband med rustningarnes förflyttning år 1817 från orangeribygnaden i Kungsträdgården till Ridderholmskyrkan, då samtliga pjäser blevo restaurerade, som stölderna blevo begångna. För att undgå upptäckt valde den skyldige endast sådana delar som på grund av föremålens placering eller annars icke voro synliga annat än vid en noggrann undersökning. Först i början på 1890-talet blevo en del av de bortstulna föremålen, cirka 35 stycken, återfunna hos den dåvarande förnämsta antikvitetshandlaren i Stockholm men har man sedermera trots ivriga efterforskningar icke lyckats återfinna någonting förrän på allra senaste tiden då en del fragment återförvärvats dels från Nationalmuseet i Köpenhamn, dels från generalkonsul Jean Jahnssons samlingar. Sälunda ha återbördats bitar till en polsk hjälm, tagen av Karl X Gustaf år 1655 i Warschau. Från Köpenhamn har man fått tre stycken nackskenor i utbyte mot fragment av en linneduk, försedd med danska adliga vapen och en gång i tiden använd som

Efter fotografi.

Klicché: Sjöberg, Gbg.

EN POLSK HJÄLM, tagen av Karl X Gustaf i Warschau 1655. I ofullständigt skick bevarad i K. Livrustkammaren och nyligen kompletterad med återfunna delar.

Forts. å sid. 527.

Efter fotografi.

VARLDSPOSTKONGRESSENS AV 1920 INTERNATIONELLA KOMMITTÉ sammanträder för första gången i Zermath.

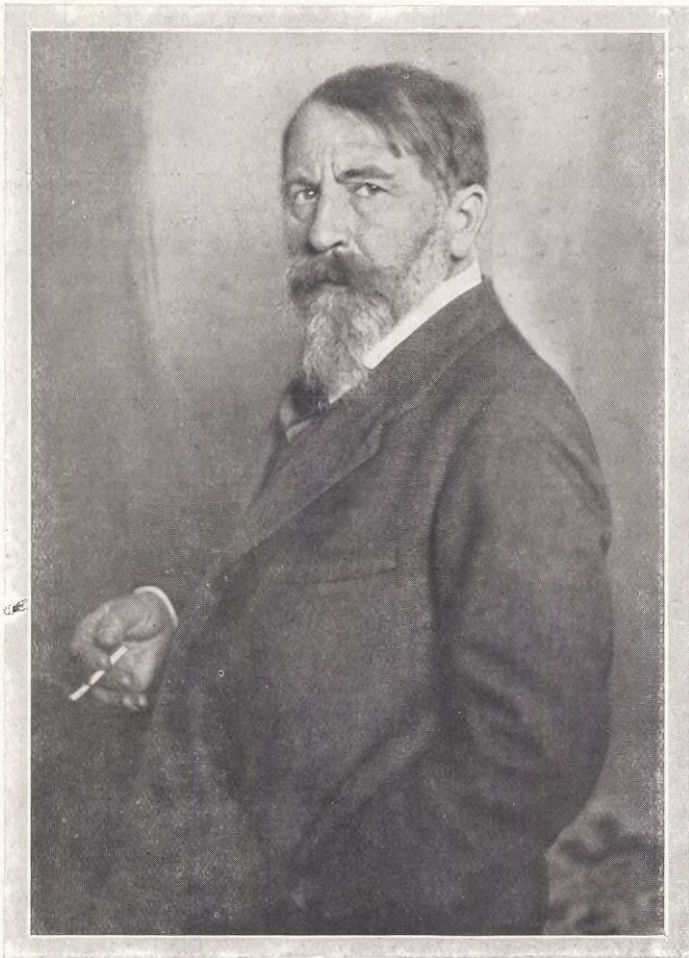
Klicché: Göts Isbyrå & Klichéanstalt, Gbg.

Text. å sid. 523.

Man vet i utlandet i dag vida mer om Österrike och om Wien än före kriget, ty genom vårt ekonomiska elände hava vi nått ett slags sorglig berömmelse. Men österrikarens, wienarens sanna väsen känner utlandet ännu icke, kanske därför att det alltför litet känner vår litteratur, som ju med alla sina överdrifter och stiliseringar dock är det till förlitligaste uttrycket för folkkaraktären. Vi hava en hel rad av betydande wienförfattare och dock har knappast någon av dem blivit verkligt känd utanför det tyska språkområdet. Endast ett enda namn har trängt igenom hos utlandets stora publik: Arthur Schnitzler. Många av hans teaterstycken uppföras, särskilt i Sverige, ofta och med framgång, hans romaner och noveller hava översatts till nästan alla kulturspråk och den svenska publiken kommer under den närmaste tiden även att få tillfälle att personligt lära känna den representativa österrikiske dik-
taren såsom uppläsare av sina egna verk.

Nu fyller han den 15 maj 60 år och vid sådana tillfällen är det skick och bruk att återgiva jubilarens biografi, den yttre utvecklingen. Schnitzler själv plägar på alla frågor efter biografiska detaljer blott svara med den enda meningen: "Jag är född i Wien den 15 maj 1862 och var läkare", ty han tycker icke om, när hans person göres till föremål för diskussion. Denna enda korta mening innehåller f. ö. redan det väsentligaste i hans yttre levnadshistoria. Han härstammar från en wiensk läkarefamilj. Hans fader, professor Johann Schnitzler, var en berömd halsläkare, hans broder, professor Julius Schnitzler, är en känd kirurg. Till en början föreföll det som skulle den medicinska vetenskapen också bli Artur Schnitzlers levnadskall. Hans första publikationer voro fackuppsatser i medicinska tidskrifter och till sitt fyrtionde år utövade han läkarepraktik i Wien.

Som skriftställare framträdde han först tämligen sent med dikter och skisser, som publicerades i "Die schöne blaue Donau", den belletristiska söndagsbilagan till en för länge sedan upphörd wiensk dagstidning och den tidens unga wienertalangers mötesplats. Ty då, vid åttiotalets slut, uppstod även i Wien som motstycke till Berlinermodernisterna en litterär grupp: Jung-Wien, det unga Wien. Dess huvudkontor var Café Griensteidl, även kallat Café Storhetsvansinnet, och dess ledare och agitator var Hermann Bahr, som hade medfört de nyaste slagorden från Paris och Berlin. Den stillsammaste bland dessa ungwienare, blott remarkabel genom sina blonda skaldelockar och sina svarta plastronkravatter, var Arthur Schnitzler, som en dag överraskade en av sina kafévänner med sitt förstlingsverk, enaktarykeln Anatol, små sentimentalt ironiska, världssmärteanstuckna och koketta kärleksscener, dramatiska lekverk, i vilka dock redan den stora talangens klo spårades. Framför allt emedan här för första gången en modern wienertyp fått gestalt i Anatol, den eftertänksamme lebemannen och lätt sinnige melankolikern, chambre séparée's och ungarlsvänningens filosofiske Don Juan, upptäckaren av "das süsse Vorstadtmädel." Detta var nämligen den andra nya typ, som Schnitzler skapade: "das süsse Mädel", som genom den tragiska framställningen i

Efter porträtt.

Kliché: Sjöberg, Gtj.

ARTHUR SCHNITZLER, DEN BERÖMDE ÖSTERRIKISKE DIKTAREN.
60 år den 15 maj.

skådespelet "Liebele" t. o. m. blev värdig Burgteatern. Denna pjäs gjorde Arthur Schnitzler berömd, men han gällde under årtal som "das süsse Mädels" wiener-tösens, diktare, som den lekande erotikens, det djupsinniga skämtets dramatiker och novellist och ännu i dag vardesättes han som sådan i många tyska litteraturhistorier.

Erotiken har alltid förblivit Schnitzler huvudtema men därtill har småningom fogat sig ett allvarigare och mera betydande: Döden, vilken han behandlat i den mästertliga, vid någon sjukbädd studerade novellstudien "Sterben". Även som dramatikern blev han allvarigare, bittrare: i duellproblemstycket "Freiwild" och skådespelet "Das Vermächtnis", som behandlar den ogifta moderns tragik. Det bästa, som han skrev för scenen mellan fyrtio och femtio år, äro hans enaktaryklar "Lebendige Stunden", "Maricnetten" och framför allt det lilla revolutionsdramat "Der grüne Kakadu", som i sin grandiosa koncentration uppväger mängden femaktare.

Med versskådespelet "Der Schleier der Beatrice" börjar en vändning inträda i hans verk. Ämnen, gestalter och framställningssätt bli va allvarigare och tyngre. Detta gäller särskilt om "Der Ruf des Lebens" och "Der einsame Weg", detta tydligt av Ibsen påverkade drama om åldrandet och som vars

1. MODELL I KALKSTEN AV AMENOPHIS IV.

2. AMENOPHIS IV:S GEMAL, KALKSTENSSTATY.

3. GIPSMASK TILLHÖRANDE FYNDET VID EL AMARNA.

Efter fotografier.

Kilohé Sjöberg, Uöy.

Vid det nuvarande El Amarna i mellersta Egypten upptäcktes för några år sedan en hel bildhuggarverkstad med ett stort antal skulpturer, vittnande om en utomordentligt högt driven konstnärlig skicklighet. Det var Amenophis IV, en av världshistoriens märkligaste personligheter som för mer än 3000 år sedan slog ned sina bopålar här, missnöjd som han var med huvudstaden Thebe och den där rådande polyteistiska religionen. Här uppstod snart ett

lika stort som magnifikt palats, en värdig motsvarighet till Knossos. Vid konungens död övergavs emellertid palatset, som helt naturligt snart förföll och råkade i glömska. Efter en 3000-årig slummer ha de väl bevarade ruinerna nu grävts fram ur den höljande ökensanden, som även dolde den bildhuggarverkstad, varifrån säkerligen de flesta, för palatsets prydnade enkom gjorda konstverken utgått och av vilka vi äro i tillfälle visa några bilder.

fortsättning man kan beteckna "Das weite Land", Schnitzlers andligen och dikteriskt mest betydande arbete för scenen. Mindre bekant i utlandet är hans stort anlagda dramatiska berättelse "Der junge Medardus". Bland hans senaste arbeten bör enaktersuiten "Komödie der Worte", med den i Sverige ofta spelade "Die grosse Scene", särskilt nämnas jämte det bättre tänkta än gestaltade Casanova-skådespelet "Die Schwestern".

Wienerlitteraturen har också berättaren Schnitzler att tacka för sina värdefullaste och mest bestående verk: novellsamlingen "Die Frau des Weisen", den erotiska romanen "Frau Berta Garlan", berättelsen "Leutnant Gustl.", en karaktäristik av den österrikiske freds-officieren av sådan sanning, att Schnitzler då förlorade sin befattning som regementsläkare i reserven. De värdefullaste, av det hemligas tjuskraft fyllda novel-lerna äro att finna i samlingen "Dämmerseelen". Schnitzler har i romanen "Der Weg ins Freie" sys-selsatt sig med det moderna judeproblemet. Hans

sista novell, "Casanovas Heimfahrt" visar honom på höjden av mogen och ädel episk konst. Även "Reigen" må här omnämnas, dessa genialt fräcka dialoger ur det all-dagliga kärlekslivet. De utkommo 1903 som privattryck för diktarens vänner och först genom uppförandet på scenen hava de på senaste tiden blivit föremål för obehagliga debatter och skandaler.

Intet visar en stor diktares betydelse bättre än det inflytande han utövar på sina litterära samtida. De sista trettio årens wienerlitteratur är otänkbar utan Schnitzler. Nästan varje novell, varje modärnt wiener-skådespel står under hans inflytande, som t. o. m. gör sig märkbart i det wienska sällskapslivets ton. Om han uppnått sin höjdpunkt är svårt att säga, men hans till dels redan historiska betydelse, hans över de andra sig höjande diktarpersonlighet står fast och den opartiska framtiden kommer säkert att fastställa det som redan nu är hans beundrades övertygelse: att Arthur Schnitzler är den störste diktare, som Österrike frambragt sedan Grillparzer.

Forts. fr. sid. 519.

det, det är skalden Mikael, som drömmande stiger i sjön. Den tredje akten skapas, medan han vacklar ut på stenarna. Det är en kyrkogård, en ensam vandrare i en lång svart kappa står framför en gravvård och stavar på ett namn. Bruden, som han till sist måste vända tillbaka till, ligger slumrande under kullen, alla hans ord kunna inte väcka henne.

Mikael får en kallsup mitt i fantasierna, det är svallvågorna från en motorbåt. Det börjar bli kallt i vattnet, med händerna i stenarna kravlar han in mot stranden. Då — fasa och förfäran! — klädhögen är försvunnen.

Han gnuggar sig i ögonen men ser den ändå inte. Är det någon främmande strand, han drivit i land på, han ser sig förvånad omkring. Nej, det är den gamla platsen, hans ena strumpa ligger kvar som det enda minnet av hans dräkt.

En segelbåt kommer ute på sjön, det är damer i den, de peka på Mikael och skratta. Strumpan räcker inte att skylla honom, han måste ner i vattnet igen. Skallrande tänderna ligger han på huk i vattnet, seglen fladdrar i vindstillan. Mörtstimmen pila mellan benen på den unge diktaren, en svart sten ligger som en spindel i solglitrets spindelnät.

Men hemma i villan står Amanda rund och röd i sin vita bruddräkt och kramar buketten i handen. Fru Annette är i lilasammet, fröken Jeanette i rosa-siden, baronessan Amalia i svart siden med den friherrliga kronan på bröstet. Direktör Riddarsporre stiger svettig och pustande in i bröllopsalen, han är i sitt andra stadium, det, då han brukar jeklamera "Dödens ängel". I detsamma kommer pastor Friberg, bröllopskaran är fulltalig. Men var dröjer brudgummen?

Forts. fr. sid. 516.

kyrkan sålunda uppsatta och invigda minnesfönstret har åstadkommit genom subskription bland engelska församlingens medlemmar, en insamling som rönt tillslutning även i England. Själva fönstret är utfört efter ritning av engelska konstnären Louis Davies och visar bilder ur den bortgångna furstinnans liv och omfattande kärleksverksamhet. Under läses orden: "To the Glory of God and in loving Memory of Margaret, Crown Princess of Sweden, Princess of Great Britain and Ireland. Born Jan. 15, 1882. Died May 1, 1920".

Till bild å sid. 516.

Konst- och klockgjuterfirman K. G. Bergholz & Co i Stockholm har i dagarna avslutat gjutningen av de till Högalidskyrkan i Stockholm beställda tre *klockorna*. Vi återgiva här bilden av den största, den s. k. Kristus-klockan, som väger 1,200 kg. De övriga bära namnen Olaus Petriklockan och Ansgariusklockan samt prydas vardera med en reliefbild av den person, efter vilken de fått sitt namn. Klockorna äro monterade med kullager och för ringningen skall användas elektrisk kraft.

Till bild å sid. 517.

Den första utställning av ungersk konst som någonsin hållits i Sverige öppnades den 3 maj i Konstakademien i Stockholm och visade sig vara en icke blott högst representativ utan även synnerligen intressant utställning. Den omfattar utelåt målning och något skulptur samt är att betrakta som en återvisit här efter den stora svenska konstutställningen i Budapest 1913. Stort intresse har sedan länge förfunnits inom svenska konstnärskretsar att få över hit en representativ kollektion ungersk konst, men kriget har hittills lagt hinder i vägen.

I samband med utställningen anordnas också ett par orienterande föredrag i ungersk konst av ett par av

— Han gick och badade.

Det blir ett skri, Annette och Jeanette ha skrikit på samma gång. "Han har drunknat. Han har drunknat."

Den lilla runda bruden tar slöjan på armen och rusar före ut, skrikande namnet Mikael. Fröken Jeanette flåsar bakom henne, fru Annette måste hålla sig i en stolpe för att inte svimma av rörelse. Den manhaftiga baronessan står på trappan och ropar, direktör Riddarsporre letar efter en båtshake, och pastor Friberg ser förvånad ut.

— Mikael, Mikael! det brusar ett rop över Essingen. Hör, svarar det inte därute? Ute i sjön sticker ett huvud upp, han lever. Har han fastnat mellan ett par stenar? Genivirveln hänger slät och våt ner i pannan på honom.

— Men vad tänker karlen på?

— Men Mikael då!

— Vad menar han?

— Mina kläder!

De titta sig häpna omkring, i siden och sammet ränna de runt i snåren på stranden. Amandas brudslöja fastnar i en törnrosbuske, fröken Jeanette kliver ned i en vattenpuss, fru Annette halkar och får en grön fläck på sammetskjolen. Brudgummen ligger och huttrar i vattnet.

Då vrålar baronessan. Hon har hittat kläderna på staketet uppe vid villan. En strumpa fattas bara, den har Mikael på foten i vattnet.

En halvtimme senare lovar Mikael Björklid, ännu skallrande tänderna av kyla, att i nöd och lust älska Amanda Björkbom. Hjärtana dunka i bröllopsalen, de ha inte hunnit lugna sig än efter språngmarschen.

våra främsta auktoriteter på området, professor Johnny Roosval och konstnären Anselm Schultzberg.

Till bild å sid. 517.

Som en omedelbar fortsättning av den stora byggnadsmässan, som i anslutning till utställningen "Bygge och Bo" i Liljevalchs konsthall öppnades den 30 april, ha anordnats *byggmästarekurser* i Stockholm vilka den 3 maj högtidligen inleddes i Odéonsalen i närvaro av inbjudna representanter för intresserade ämbetsverk och omkring 300 kursdeltagare. Bland de närvarande märktes sålunda statsrådet Anders Örne, t. f. generaldirektören för Kommerskollegium C. Malmén m. fl. Stockholms Byggnadsingenjörsförenings ordförande, ingenjör Axel Adling, hälsade inbjudna och kursdeltagare välkomna och uttalade ett tack för det tillmötesgående som visats kurserna av regering och ämbetsverk. I ett inledande föredrag blevo så byggmästarekursernas mål och medel uppskisserade varpå borgarrådet C. Meurling och professor Axel L. Romdahl höllo ett par intressanta och med livligaste uppmärksamhet åhörda föredrag.

Till bild å sid. 520.

Den av *världspostkongressen* i Madrid år 1920 tillsatta internationella kommittén för ändrad avfattning av världspostföreningens konventioner och avtal, vilken förliden sommar höll sitt första sammanträde i Zermath i Schweiz, har under mars och april i år sammanträtt i Nizza, där dess arbeten nu slutförts.

Bilden visar kommittémedlemmarne, med damer, och namnteckna vi dem fr. vänster: herrar Laurent, Frankrike, Camacho, Spanien, Schockaert, Belgien, Voulat, kommitténs sekreterare, Giannini, Italien, notarien Gunnar Lager, Sverige, Lebon, Frankrike, generalpostdirektör J. Juhlin, Sverige, Decoppet, världspostföreningens internationella byrå, Schenk, Tyskland, Williamson, England samt Pirard, Belgien.

Efter fotografi.

JÄTTEMONUMENT ÖVER GENERAL U. S. GRANT AVTÄCKES I WASHINGTON DEN 27 APRIL, 100-ÅRSdagen av den store krigar-patriotens och statsmannens födelse. Huvudfiguren å monumentet är den näst största i världen, gjuten i brons och väger omkr. 5,000 kilo. Generalens barnbarns barn, prinsessan Ida Cantacuzene och miss Edith Grant avtäckte statyn under stor parad.

Kliche: Aug. Sjöbergs Klichéanst., Gbg

Efter fotografi.

MONUMENT ÖVER KONTERAMIRAL ROBERT E. PEARY, Nordpolens upptäckare, avtäcktes av cottern mrs Stafford å Arlington National-kyrkogården i Washington. — Text å sid 257.

Kliche: Aug. Sjöbergs Klichéanst., Gbg

Över Ulysses S. Grant, Förenta staternas frihetshjälte och senare president, har ett jättemonument med världens näst största staty avtäckts i Washington på 100-årsdagen av hans födelse d. 27 april.

Han deltog i alla fältslag under mexikanska kriget (1845—48) och senare i det stora frihetskriget (1861—65) under vilket han i hög grad utmärkte sig och avancerade till divisionsgeneral o. överbefälhavare i västern och slutligen till generallöjtnant och befälhavare över unionens samtliga arméer. Efter krigets slut blev han general och övergick till politiken samt blev 1869 president, omvald 1872—76. Den store krigaren-statsmannen dog 1885.

M ELLIOT.
Grosshandlande. — Stockholm.
80 år 16 maj.*

A. K. LING.
Ingeniör. — Göteborg.
70 år 22 april.*

J. W. M. WESTRUP.
Konsul. — Lund.
60 år 13 maj.*

H. C. THORESEN.
Konsul. — Saltsjöbaden.
55 år 16 maj.*

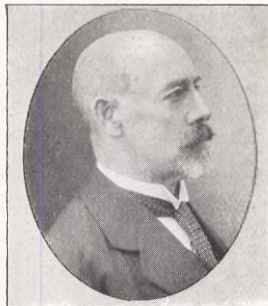
W. M. G. LINDBERG.
Bildhuggare. — Järva.
70 år 25 april.*

J. J. BYSTRÖM.
Redaktör. — Stockholm.
65 år 15 maj.*

L. F. LINDQVIST.
Bokhandlare. — Stockholm.
60 år 27 april.*

N. H. ANDERSSON.
Bokhandlare. — Karistad.
60 år 5 maj.*

C. V. M. URSELL.
Häradshövding. — Estöv.
65 år 17 maj.*

J. J. A. EHRENSVÄRD.
Greve. Envoyé. — Paris.
55 år 9 maj.*

C. G. VON ROSEN.
Greve. Hovstallmäst. — Sthlm.
55 år 12 maj.*

J. C. SYLVAN.
Överste. — Nyförordn. chef f.
Norrl. art.-reg.*

J. G. RICHERT.
F. d. Professor. — Stockholm.
65 år 16 maj.*

H. B. M. PLEIJEL.
Professor. — Nytn. Rektor
v. Tekn. Högskolan.*

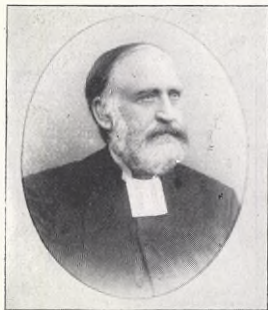
J. JOHANSSON.
Rektor. — Linköping.
55 år 14 maj.*

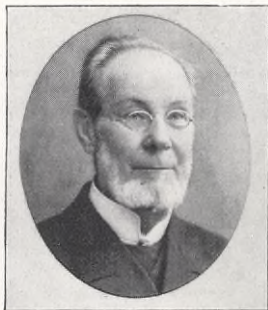
S. E. V. AHLENIUS.
Rektor. — Arboga
50 år 15 maj.*

Kliché: Aug. Sjöbergs Klichéanst., Gbg

* Data å nästa sida.

K. P. ENANDER.
Protst. Kyrkoherde. — Tengene.
 80 år 12 maj.*

A. P. RISBERG.
Kontr. protst. Kyrkoherde. —
*Lofta. — 70 år 15 maj.**

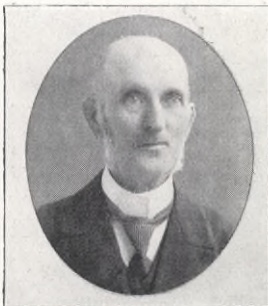
C. J. ARHÉN.
Apotekare. — Kristianstad.
 65 år 13 maj.*

J. E. HELLSING.
Provinsialläkare. — Säfte
 60 år 18 maj.*

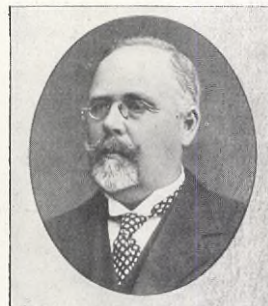
A. G. S. HORN †.
Greve. — Cereomonistare. —
*Stockholm. — F. 1841. † 5 maj.**

A. G. GYLLENSVÄRD †.
F. d. Riksdagsman. — Fogel-
*sång. — F. 1848. † 28 april.**

G. ERIKSON †.
Ingeniör. — Stockholm.
 F. 1859. † 4 maj.*

A. I. STERNER †.
Länsvetenär. — Vänersborg.
 F. 1861. † 15 april.*

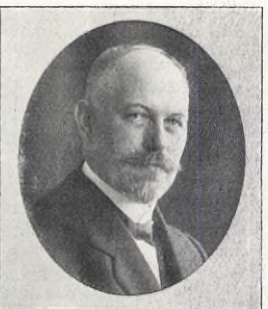
V. E. BRUSEWITZ †.
Direktör. — Göteborg.
 F. 1849. † 29 april.*

U. C. W. SPARRE †.
Friherre. Överintendent. — Lin-
*köping. — F. 1852. † 27 april.**

C. A. SÖDERLUND †.
Hovmusikhandlare. — Sthlm.
 F. 1857. † 23 april.*

P. J. ELVIN †.
Tullkontrollör. — Stockholm.
 F. 1866. † 18 april.*

MAGNUS ELLIOT. Genomg. efter avsl. skolestud. handelskol. i Rostock; grosshandl. i Stockholm 76, styr-led i Tanto a.-b. o. dess verkst. dir. 91; en bl. stift. av Sv. sockerfabr. a.-b. 07 o. led. i dess styr. samt verkst. dir. v. dess raffin. i Stockholm. På sin tid mångårig led. av stadsfullm. (fr. 99), drätselmd. La avd., hand- o. sjöf.-nmd. handelskammaren; av styr. f. gas- o. elektr.-verket, köpman-fören.; v. ordf. i Stockh. skiljenmd f. hand. ind. o. sjöf. samt i Stockh. fabr.-fören. Styr.-led. i industrifred.-a.-b. 99—07, i Skand. kred. a.-b. 07—17.

KRISTIAN LING. Utg. fr. Chalm. inst. 74, prakt. inom textilbranchen i in- o. utl., därefter under många år anst. v. Gamlestadens fabr. Sdn många år inneh. av Vaddfabr. försäljn.-magasin. Under 18 år kyrkoråd o. kyrkovärd i Dom- o. Vasaförsam. Kyrkofullm. 24 år.

WILHELM WESTRUP. Stud. 82, deläg. i faderns firma, L. M. Westrup & Son 86—90; grund. 86 i Lund en sockerfabr. (sedmera A.-b. Sockerraff. Öresund) samt senare Svedala vitbetsockerfabr., samt övertog Karlshamns vitb.-sockerfabr.; senare styr.-led. i Sockerfabr. a. b. Union i Hass-larp o. i Hallands sockerfabr. a.-b.; medstift. o. styr.-led. i Svenska sockerfabr. a.-b. 07. Led. av sockerskattekomm. 02—04. Initiativtag. t. Sydsv. kred. a.-b. 96, sedan 06 dess ordf.; initiativtag. t. Skånes skiljenmd f. hand., ind. o. sjöf. samt dess ordf.; ordf. i Lunds hand- o. ind.-fören. sedan 1900, led. av Skånes hand.-kamm. arb.-utsk. sedan 05, styr.-ordf. i A.-b. Arlöfs mek. verkst. o. vagnfabr., i A.-b. Bleckvrufabr. i Malmö o. A.-b. Lunds mek. verkst. Stadsfullm. sedan 93, landstingsman sedan 06. Led. av Riksd. F. K. 18—19. Ordf. i styr. f. Kulturhist. fören. f. Södra Sverige, Lunds Hand- o. ind.-fören., v. ordf. i Turistfrat.-förb. f. S. Sverige, ordf. i K. Autom. Kl. f. Skåne. Le. i Handelskamm. f. Skåne o. Halland. Verkst. dir. i Karlshamns jordbr.-a.-b. 06. Dansk v. konsul sedan 95.

HARALD THORESEN. Utex. fr. Chalmers tekn. läroanst. 87, deläg. i firman Boye & Thoresen i Göteborg. 89—94, verkst. dir. i B. & T. elektr. a.-b.

94—99, i Nord. a.-b. f. elektr. anl. 99—03, i a.-b. Skand. elektr. verk. Stockh. 03—13; deläg. o. styr.-led. i a.-b. Celer 13—22. Initiativtag. o. en av stift. av Sv. elektr. fören. Led. av Saltsjöbadens komm.-nmd sdn 18 o. komm.-fullm. sdn 20. K. ungersk konsul i Stockholm 22.

GUSTAF (GUSTEN) LINDBERG. Efter studier h. prof. F. Kjellberg samt v. Konstakad. vist. i Paris 81—89. Prisbelön. på Salonen där 87, andra med. på Världsexpos. 89. Har bl. många arbeten utfört "Dimman" i bron i Strömparterren o. i marmor å Nat.-mus., "Vägen" i Nat.-museum, "Johannes Döparen" i Johanneskyrkan, "Komedien" å Dramat. teatern m. fl.

JAKOB BYSTRÖM. Studerade v. Betelsemin. Stockh. 78—82, o. v. Colgate university, U. S. A. 82—84; teol. hed.-dr v. Colgate university 14; p. ed. v. Eskilstuna baptistförs. 84—89; förestånd. f. Tryckn.-kommitt. bokförl.-exp. Stockh. 90—20; sekr. i Sv. Blabandsfören. 92—09; ordf. sdn 18; redaktör av Blå Bandet 92—99 samt tills. m. annan figare Svenska Håröden 88—95 o. Wecko-Posten sdn 89; sekr. f. Sv. Baptist. yttre mission sdn 05, ordf. i Sällsk. Sv. Bapt.-missionens styr. sdn 14; v. ordf. i Baptist World's Alliance; led. av Riksd. A. K. 97—14 o. 16—17; led. av bev.-utskott. led. av ölskattekomm. 02, dissent.-skattekomm. 06—07, komm. f. lindring i bestämm. f. samvetsömma värnl. 17—18, nykt.-komm. 11—21; utg. flere skrifter, huvudsakl. i religiösa o. nykterh.-frågor.

LARS LINDQVIST. Anst. i bokhand.-firman L. Loostrom & Co. i Stockh. 75—88 m. undantag f. ett års prakt. i Leipzig. Sdn 89 medhjälpare h. A. Grönvalls bokh. vilken s. å övertogs av Henrik Sandberg o. ombild. densamma 95 t. a.-b. Sandbergs bokhandel m. Lindqvist som verkst. dir. o. deläg. t. 20, fortf. ordf. i dess styr. Hans ledning av denna affär förde t. en betydande utveck. av densamma o. har i vissa avseenden varit banbrytande f. svensk sortimentsbokhandel. En av stift. av Sv. bokhand.-medhjäl.-fören., mångårig led. av Sv. bokhand.-fören. centralstyr. o. ordf. f. dess Stockh.-krets. På sin tid ordf. i styr. f. Sv. bokhandelskolian,

Liljebl. Aug. Sjöbergs Liljeblanst., Gbg

kassaförvalt. i understödsfören. f. Sv. bokhandl. Led. av styr. f. Sv. bokhandl. ömsesid. garantiförsäkr.-fören.

HERMAN ANDERSSON. Sedan 84 innehar H. A. Söns bokhandel i Karlstad, etabl. 78; Sv. bokförlägg.-fören. kommissionär sdn 09. Led. av fattigv.-styr. sdn 07 dess kassakontroll. sdn 12.

CARL URSELL. Stud. 77, hovr.-ex. 81, v. aud. v. Bohusl. reg. 81, v. hvd. 83, aud. v. samma reg. 84—92, efter tj.-gör. i Göta hovr. häradsvård. i Frosta o. Esbovs doms. 96. Ordfr. i komm.-fullm. i Hör 98—05, ordfr. i Sydsv. kred.-a.-b. avd.-styr. i Hör 96—05.

ALBERT EHRENSVÄRD. Stud. 84, fil. kand. 87, jur. utr. kand. 91, v. hvd. 94, jur. dr. 95. Kab.-sekr. i Utr.-dep. 06, envoyé i Haag o. Bryssel 08, i Washington 10. Statsråd o. chef f. Utr.-dep. 11—14. Tf. envoyé i Bern 15, i Paris sdn 18. Kommend. m. st. k. N. O. Biografi o. helsid.-portr. årg. XIII: 36.

CLARENCE VON ROSEN. Ulijn. v. Livreg. hus. 87, genomg. K. u. K. Militär Reitlehrer Inst. i Wien 90—92 samt Kejs. Spanska hovridskolan 92—93; ryttmäst. 07; hovstallmästare 16. En av värld länds ypperste "all round" idrotts- o. sportsmän, främst säsong ryttare. Ordfr. i styrna v. K. Automobilklubben i en av dess stift. — sdn 03, Simklubben Neptun, Julitta skyttegille; på sin tid ordfr. i styrna f. Skånes galopp- o. travbanas Stockh. roddfören., a.-b. Idrottsparken, Sv. centralfören. f. idrott-främ. o. en av dess stift, Riksidrottsförb., Sv. fotbollsstyr. — perman. led. av styr. —, Stockholms hockeyklubb; led. i styr. f. Sv. ridsportens centralförb., Jockeyklubben, Stockh. kapplöpn.-sällsk. samt på sin tid i Stockh. allm. skridskoklubb, dav. Kronprinsens lawntennisklubb. Generalsekr. i Sv. Olympiaden hästtävl.-komm. Hed.-led. av amerik., engelska, franska, tyska, österrik. automobilklubbar.

GEORG SYLVAN. F. 71, uljin. v. Vendes art.-reg. 92, kap. där 04, major v. Gen.-staben o. chef f. dess tekn. avd. sdn 14, överstelöjtn. v. Gen.-staben 17, överste i armén 20; i dagarne tf. chef f. Norrlands art.-reg.

GUSTAF RICHTER. Stud. 76, avg.-ex. fr. Tekn. högsk. 80, anst. v. Stockh. stads bygn.-kontor 80—81, ing. v. Göteborgs bygn.-kontor 81—87, avd.-chef där 84—96; konsult. ing. i Stockholm sdn 97 o. deläg. i A.-b. Vattenbyggn.-byrå sdn 02; ex. lär. i väg- o. vatt.-byggn.-konst v. Tekn. högsk. 98—99, tf. byråing. v. V.-o. V.-byggn.-styr. 99; professor i vattenbyggn.-konst v. Tekn. högsk. 03—09; fil. hed.-dr. v. Stockholms högsk. 09. Stadsfullm. 04—11. Överrevörer i Järnv.-styr. 07—21. Ledam. av Vattenrättskomm. 06—10, av Malmstättkomm. 12, Kanalokomm. 09. V. ordfr. i styr. f. Sv. Vattenkraftsfören. sdn 10, i Sv. Pansarbätsfören. sdn 12. Styr.; led. i Trafik- o. Stockh.-Nylands, Hemsjö- Kraft- o. b. sdn 06. Led. av Riksd. F. K. 07—09. Led. av Vet.-akad. o. Vet.-o. Vitt.-samb. i Göteborg; hederled. av Örl.-man.-sällsk. Biografi o. helsid.-portr. årg. XIII: 38.

HENNING PLEJEL. F. 73, stud. 91, fil. lic. 04, fil. dr. 06, doc. i mekan. o. matem. fysik v. Upps. univ. s. å., Assist. v. Telegrafv. 97, tf. förestånd. f. dess provn.-anst. 1900—13; prof. v. Tekn. högsk. 14, prorektor där 21, i dagarne vald t. dess rektor f. tre år.

JOHANNES JOHANSSON. Stud. 85, fil. kand. 89, folkskollär.-ex. 96, teol. kand. 98, lekt. i Nyköp. 02, rektor v. folksk.-semin. i Falun 03, i Linköp. sdn 12. Utg. en del vitt spridda läro- o. läseböcker.

EDVARD AHLENIUS. Stud. 90, fil. kand. 96, provår 99, tjgör. v. allm. lärov. i Göteborg. o. Karlstad 1900—05, adj. v. h. allm. lärov. i Örebro 05, v. Katarina realsk. i Stockh. 08; rektor v. Stat. samsk. Arboga sdn 09, Led. av skolråd (sederm. folkskolestyr.) i Arboga sdn 10.

FRU MARIANNE EKMAN. Forts. fr. sid. 515.

riksdagsmannabana avslutades vid utnämningen till landshövding i Skaraborgs län 1917, har fru Ekman med sällsport intresse och stark verksamhetslust ägnat sig åt de många bestyr hennes ställning inom länet anvisar. Särskilt nedlade hon åren 1919—20 ett intresserat och värdefullt arbete i ordnandet av krigsbarns-verksamheten och tilldelades därför ett flertal in- och utländska hederstecken. Vidare står hon som initiativtagarinna till fonden för Pauvres Honteux i Skaraborgs län, som för närvarande, ehuru endast existerande sedan ett par år tillbaka, redan utdelat cirka 2,000 kr. årligen i understöd. I egenskap av ordförande i länets hemslöjdsförening har fru Ekman ivrigt verkat för vävkurser, färgningskurser m. m. Även ordförande i Röda Korsets och Fredrika Bremerförbundets Mariestads-avdelningar har hon genom sin energi rikt bidragit till dessa förenings jämte flere andras utveckling. Vid sidan om sin allmängagneliga verksamhet har fru Ekman som värdinna å Marieholm, länsresidenset i Mariestad, genom sin älskvärdhet och gästfrihet tillvunnit sig stora och allmänna sympatier inom sitt län.

Till bild å sid. 516.

100 år uppnådde den 22 april änkefru Hedvig Wilhelm Dahlbom, f. Dassau, i Strömstad. Den gamla, som är änka efter urmakaren Dahlbom därstädes hade på sin högtidsdag glädjen att se flera av sina barn och närmaste anhöriga samlade i hemmet.

Till bild å sid. 524.

Nyligen avtäcktes å Arlington-Nationalkyrkogården i Washington en minnesvård över Robert E. Peary, den amerikanske polarforskaren, ansedd såsom Nordpolens

KARL ENANDER. Stud. 68, prästv. 72, past.-ex. 80, kyrkoh. i Tengene sdn 98, kontr.-prost i Väne kontr. 14—18.

PETRUS RISBERG. Stud. 72, prästv. 78, kyrkoh. i Lofta sdn 07, kontr.-prost i N. Tjvasts kontr. sdn 13. Led. av Riksd. A. K. 03—08.

CARL AHRÉN. Apot.-ex. 83, prakt. å apot. Kronan i Norrköp. t. 85, å apot. Kronan i Kristianstad t. 89 då han blev dess förestånd. samt erhöi privileg. därå 12. V. ordf. i Skån.-kretsen av Sv. apot.-förb., led. av Skån. hand-kammare o. dess bestyrsk. v. ordfr. i styr. f. Riksb. avd.-kontor; v. ordfr. i hälsövnmd.; stadsfullm. 79—99. Verkst. dir. i Finlands brygg.-a.-b. i Kristianstad 94—18 då bol. upplöstes o. uppg. i a.-b. Skånebryggerier; nu disp. f. Finlands bryggeri.

EMIL HELLSING. Stud. 81, med. lic. 91, ex. prov.-läk. i Svärdsjö dist. 91—97, prov.-läk. i Hofva 07—14, i Säfte sdn sistn. år. Järnv.-läk. v. Bergsl. järnv. sdn 14; dispensärläk. 16—20.

ARVID HORN. Stud. 60, kansliex. 62, e. o. kansl. i Finansdep. s. a., i Kommerskoll. 63 tf. registr. o. arkiv. i sistn. verk 72, ord. 91—06. Tj.-gdn kammarjunk. 63, kammarherre 68, ceremonimäst. v. K. M. Hofv sdn 83, rikshöv. o. officiant v. K. M. Orden sdn 88.

GUSTAF GYLLENSVÄRD. Ordfr. i komm.-nmd o. st. 72—91, kurator f. Monthanska stift., mångårig landstingsman, led. av Riksd. A. K. 89—99; led. av vägstyr., Voxtorps sparb. styr. o. dess ordfr. 18—20.

GUSTAF ERIKSON. Avg.-ex. fr. Tekn. elem.-sk. i Örebro 78, efter anst. v. bruk maskining. v. Skutskärs såg. 87—93, maskining. o. chefkonstrukt. v. Domnarvets järnverk 93—97; konstrukt. o. senare chef f. motor- o. automob. tillv. v. Vagnfabr. a.-b. i Södertälje 97—10. Här, början t. a.-b. Scania-Vabis konstruerade han den första svenska automobilen o. byggde den första Vabis fabriken, vilken senare nedbrann o. följdes av branden. Senast arbetar han egenat sig åt uppfinningar inom spritmotorområdet därvid främst är att nämna Asmoförarsaren.

IVAR STERNER. Veter.-ex. 85, distr.-vet. i Mölnbacka o. Deje distr. 86, länsveterinär i Älvsb. l. sdn 09. Mångårig sekr. o. skattmäst. i länets veter.-styr.

VOLTRAD BRUSEWITZ. Efter avl. stud.-ex. o. ett års univ.-studier i Uppsala anst. å kontor i London tills han 76 etabl. egen firma i Göteborg. Deltog i arbetet f. de första telefonanläggna. där 81 o. var ledare f. Bell-telefonbol. intill dess övertag. av Staten. Dir. f. Göteborgs bogser. a.-b. under omkr. 40 år fr. 77. Kyrkofullm., ordfr. i bevilln.-beredn. o. tax.-nmd. led. av provn.-nmd. led. av styr. f. Göteborgs barhus, Göteborg o. Bohus läns sparb.

ULF SPARRE. Ulijn. v. Andra Livgren.-reg. 75, kap. 93, i Res. o. major i an. 03—17. Överintendent i Kon. hov. sdn 16. Verkst. dir. i Linköp. vattenled. a.-b. 90—07. i Kinda kanals a.-b. sdn 10 o. led. av dess dir. sdn 05. Stadsfullm. 05—16. Styresman f. K. gytjebeds- o. brunnsanst. Loka sdn 12, led. av styr. f. Linköp. sparb. sdn 95, ordfr. i styr. f. Sydsv. kred.-a.-b. avd.-kont. 04—16.

AXEL SÖDERLUND. Anst. 73 i Abr. Lundqvists hovmusikhund. i Stockh., vilkens sortimentsavd. han jämte en samtlig medarb. i firman C. F. Svaba, övertog 13 o. ombild. t. firman Svaba & Söderlund varjämte firman grund. eget musikförlag.

JOHAN (JOHN) ELVIN. Stud. 86, e. o. kamm.-skr. i Tullv. s. å., tf. tullinspekt. på Gottl. 97, ord. kamm.-skr. 1900, kontrollör v. pakkhusinsp. i Stockh. sdn 06. Medarb. i tulletekn. utredn., av Stockh. hand-kamm., Sv. allm. exp.-fören. m. fl., anlitad tullexpert; utg. fr. trycket Tullhandbök, Tulltaxa, Statistik. varuförteckn. m. m.

upptäckare. Hans forskningsfärder gällde först Grönland som han upprepade gånger besökte, första gången 1886 tills han 1902 kunde fastslå Grönlands önatur, efter att hava upptäckt dess nordspets. Redan 1906 for han ut på en ny expedition och nådde under denna och senare polarfärder allt nordligare breddgrader, tills han slutligen med 3 följeslagare — en neger och två eskimåer — nådde själva nordpolen den 6 april 1909. På sina håll möttes denna uppgift av tvivel, vilka emellertid efter grundliga vetenskapliga undersökningar vederlades. För sina förtjänster utnämndes Peary, ursprungligen mariningeniör, till konteramiral i Förenta staternas flotta. Han avled 1920.

Det vackra monumentet avtäcktes under stor militär hedersbevisning av dottern mrs Stafford och sonen Robert E. Peary, från vilket tillfälle vår bild är tagen.

Forts. fr. sid. 520.

foder till en sängutstyrel. Från generalkonsul Jahnsson ha förvärvats den fjärde nackskenan samt kindstyckena och några delar av ett pannstycke, varav ytterligare en del medföljde nackskenorna från Köpenhamn. Hjälmén är nu alltså komplett och har som sådan ett helt annat utseende än förut då den närmast liknade ett slags kalott av stål och järn. Av de sammanlagt fjorton nummer, som erhållits från generalkonsul Jahnsson märkes för övrigt flera av utomordentligt värde, exempelvis ett beslag av rent guld med inläggningar i blå emalj, tillhörande Gustaf III:s värja, nackstycket till Karl IX:s hämstrunding, samt en av de armskenor som höra samman med den nu kompletta polska hjälmén. Den andra skenan var med bland de återförvärv, som blevo gjorda redan i början på 1890-talet.

Efter fotografier.

FÖRENTA STATERNAS TRUPPSTYRKA VID RHEN har i dagarne börjat återvända till hemlandet efter det månevriga uppehållet i det tidigare fiendelandet. Vid avfärden medförda amerikanska barn, som under årens lopp till stort antal åkt tyska kvinnor, sina hustrur och barn, för Staterna en icke föraktlig kontingent av nya amerikanska medborgare.

EN RYSK SOBELPELS FÖR 45 MILLIONER, visserligen tyska pappersrikmark, men dock av utomordentligt värde, demonstrerades vid senaste Leipziger mässa.

Jack Dempsey, den särskilt sedan sin seger över Carpentier berömd amerikanske mästerboxaren, gör f. n. en europeisk resor tillsammans med sin manager och har från Paris även gjort en tredagarstripp till Berlin. Vi återgiva här en bild från hans ankomst dit söndagen den 30 april, vilken i någon mån åskådliggör de ovationsartade hyllningar, för vilka Dempsey blev föremål. Folkmängden utanför stationen spärrade fullständigt trafiken och 100 mark betalades för endast en plats på ett automobiltak, varifrån en skytt av dagens hjälte kunde uppfångas.

*

SVENSKA DAGBLADET. Forts. fr. sid. 517.

icke endast en vederhäftig nyhetsförmedlare men även och icke minst inbegreppet av vad en kultiverad svensk publik anstår att veta av tidens frågor. Det var också med erkänsla härav och av den älskvärda hållning mot H. 8 D. det stora nuvudstadsbladet städse iakttagit som det var vår tidning kärt att till jubilarerna sända en lyckönskan vilken vi här förnya.

Efter fotografier.

MÄSTERBOXAREN JACK DEMPSEY ankommer till Berlin och mottages med entusiasm av en otalig folkmassa.

Kliche: Aug. Sjöbergs Klichsanst., Cbg.